

”בראי המחקר”, גיליון מספר 8 (III - 2017)

מערכת כתב העת ”בראי המחקר”

מנהל המערכת : סעיד ענבوسی

עורכת ראשית : שלומית סדרס-ליבוביץ

עורך משנה : בנימין ווניקוב

עורכת לשונית : אלישבע מאי

מידען : בנימין ווניקוב

חברי המערכת : סעיד ענבوسی, שלומית סדרס-ליבוביץ, בנימין ווניקוב

הפקה : החברה למתנ”סים, מרכזים קהילתיים בישראל בע”מ (חל”צ)

דבר המערכת

עידן הידע מתאפיין בתמורות מהירות הדורשות מהאדם התמודדות בלתי פוסקת עם הצפה של ידע ומיומנויות בעולם של מורכבות, לא כל שכן בעולם משתנה שבו גבולות קודמים קורסים, בעוד שאי-בהירות, עמימות הופכים להיות מצבים דומיננטיים. ההנחה הרווחת היא כי האתגר החשוב ביותר העומד לפתחם של קובעי מדיניות הוא תפקידם המכריע ב”בהכנתם של אנשים צעירים לעולם העבודה החדש” ולחיים בזמנים של מורכבות ושינויים מתמשכים.

בהקשר זה, המדיה הדיגיטלית מזמנת מעניקה מרחבים ומשאבים חדשים ומייצרת מערכת מורכבת, הכוללת תהליכים וחוויות של עיבוד מידע, הנאה, תקשורת ועבודה מרושתת. הסביבה הווירטואלית של הלמידה מרחיבה את מעגל התלמידים הפוטנציאליים, מאפשרת לתלמיד להיות עצמאי בבחירת הזמן והמקום של הלימוד, ויוצרת תנאים נוחים להתפתחות חשיבה רפלקטיבית וביקורתית.

מחקרים מצביעים על כך, כי מערכות מקוונות של למידה שיתופית מעלות באופן משמעותי את רמת האינטראקציה בין התלמידים ואת רמת השתתפותם וכן מעניקות יותר זמן לחשיבה ולגיבוש עמדה. העובדה כי כל הדיונים מתקיימים בצורה כתובה מקלה על התהליך הלימודי וגורמת לחלוקה שווה יותר של מידע. יתרה מזו, למידה מקוונת נותנת גם מענה להטרוגניות הקבוצה מאפשרת לשלב מגוון רחב של עמדות, זוויות ראייה וגישות הקשורות לרקע התרבותי של המשתתפים, מה שעשוי להעשיר את הלמידה, להגביר את היצירתיות.

ולכן אינטגרציה של הכלים הטכנולוגיים בהוראה הופכת להיות משמעותית, כאשר היישום הטכנולוגי תומך בהערכת יעדי תכנית הלימודים. היישום הטכנולוגי מעניק הזדמנויות לשיתוף פעולה בקרב התלמידים וללמידה המבוססת על פרויקט חקר, מבצע התאמה ליכולת התלמיד ולניסיונו הקודם, ונותן משוב לתלמיד ולמורה. היישום הטכנולוגי מוטמע במהלך השיעור ותלמידים מקבלים הזדמנויות לעצב וליישם פרויקטים המרחיבים את תכנית הלימודים, כשהאווירה הארגונית הכללית תומכת בחדשנות טכנולוגית. אינטגרציה מוצלחת של טכנולוגיה בהוראה בונה את הקשר בין ההוראה הפעילה ללמידה הפעילה ומפתחת לא רק את בניית הידע של התוכן הנלמד, אלא גם את המוטיבציה של התלמידים להמשיך ולהשתמש בטכנולוגיה בצורה משמעותית.

לסיכום, בהיבט החינוכי הטכנולוגיה עשויה לשחק תפקיד חשוב בארגון מחודש של הסביבה הלימודית. מורים אמורים לפתח מוטיבציה בקרב התלמידים לשימוש בכלים טכנולוגיים ולהקנות להם את המיומנויות הדרושות לכך. עם זאת, השימוש המוצלח ביותר בכלים טכנולוגיים מושג כאשר מורים נמצאים בתפקיד מדריכים, המנחים את התלמידים בשימוש בטכנולוגיה, ולא מומחים.

קריאה מהנה
שלומית סדרס-ליבוביץ